

O VÝZVE FÉROVKA

Férovka je výzva na podávanie projektov, ktoré v škole posilnia hodnoty ako je čestnosť a férovosť. Vybrané projekty dostanú odbornú a finančnú pomoc od Nadácie Zastavme korupciu. O podporu sa môžu uchádzať **všetky stredné školy vrátane gymnázií, stredných odborných škôl aj konzervatóriá na celom Slovensku - ich učitelia, žiaci, rodičia, členovia školskej komunity**. Počas celého obdobia vyhlásenia výzvy až po uzavretie prijímania projektov majú účastníci možnosť pýtať sa a konzultovať svoje nápady a myšlienky s odbornými konzultantmi projektu. Stačí napísať na: vocenasova@zastavmekorupciu.sk

Toto je dodatočná výzva v už bežiacom programe Férovka pre školský rok 2022/2023.

DÔLEŽITÉ DÁTUMY

Začiatok prihlasovania: 23.1.2023

Uzávierka na podávanie projektov: 15.2.2023

Vyhodnotenie projektov a zmluva: február 2023

Realizácia projektu: marec 2023 (do september 2023)

AKO VYMYSLIEŤ A NAPÍSAŤ DOBRÝ PROJEKT:

Tento manuál posluží ako osnova a zároveň ako príprava pre úspešné a rýchle vyplnenie formuláru prihlášky na projekt.

1.

ZAMYSLETE SA NAD TÝM, ČO BY STE CHCELI NA ŠKOLE ZLEPŠIŤ

Vieme, že je ťažké zmeniť zažitý systém. Vyberte preto pre začiatok aspoň jeden konkrétny problém - neférový, neetický či nekalý jav, a začnite meniť ten. Nemusí ísť o veľkú vec. Môže ísť o jav, o ktorom všetci vieme, že nie je etický, ale nejaký sme si naň už zvykli. Napríklad odpisovanie. Môže ísť aj o viac neférových javov, ktorých zmena ovplyvní vnímanie hodnôt na škole. Cieľom podporených projektov by mala byť taká zmena hodnotového prostredia na škole, v ktorej ľudia celkovo neuznávajú a neakceptujú neférové správanie, zneužívanie moci a podfuky ako také.

Ak vám nič nenapadá, skúste si spísať, alebo sa porozprávať s kolegami, s priateľmi či spolužiakmi o príbehu vašej školy. O aký typ "organizmu" ide? Aké sú jeho silné a slabé stránky? Kde to škripe? Týka sa to hodnôt a morálky? **Tiež odporúčame pozrieť sa na workshopové moduly, ktoré ponúkame na stránke www.zastavmekorupciu.sk a využiť ich ako súčasť Vášho projektu.**

Niekedy je tém na riešenie viac. Vtedy je dobré vybrať tú či tie, kde cítite najviac svojej energie – tému, ktorá vás najviac šťve, zaujíma či irituje. Ak si neviete vybrať, napíšte nám, poradíme.

SKÚŠKA SPRÁVNOSTI

Predtým, než sa pustíte do vymýšľania riešenia, overte si, či je problém vhodný na to, aby ste na ňom postavili projekt. Odpovedzte si na tieto otázky:

- Ide o problém trvajúci aspoň rok?
- Týka sa problém aspoň polovice ľudí v školskej komunite?
- Ovplyvňuje tento problém celkovú atmosféru v škole a v komunite okolo školy?
- Reagovala na túto tému aktívne a so záujmom aspoň polovica oslovených?

Príklady neférového správania, s ktorým je vhodné v projekte pracovať:

- > **odpisovanie**
- > **šikana**
- > **podvádzanie pri písomkách či pri športovom záporení**
- > **zvýhodňovanie študentov, ktorých rodičia venovali škole finančný dar**
- > **absencia študentských rád**
- > **ignorovanie názoru študentov pri rozhodovaní o škole**

Ak máte iný typ problému, s ktorým by ste chceli pracovať, neváhajte a prekonzultujte ho s nami. Radi vás usmerníme alebo ubezpečíme, že ste na dobrej na ceste.

2.

DEFINUJTE CIEĽ, KTORÝ CHCETE PROJEKTOM DOSIAHNUŤ

Dlhodobým cieľom by mala byť taká škola, kde sa viac ctia hodnoty férovosti a čestnosti ako pred realizáciou projektu. Jeden spôsob ako k tomu dospieť je stanoviť si čiastkový cieľ, ktorým môže byť zníženie výskytu vybraného negatívneho javu na škole (napríklad menší počet žiakov, ktorí odpisujú alebo vyšší počet študentov, ktorí sa aktívne zapájajú do chodu školy) a naplánovať, ako splnenie toho čiastkového cieľa prispeje k naplneniu dlhodobého cieľa.

Podporné otázky pri formulovaní cieľov projektu:

- - Aký je stav môjho vybraného problému teraz a ako chcem aby to v škole s vybraným javom vyzeralo na konci školského roka 2018/2019? O aký posun sa usilujem?
- - Ako riešenie vybraného problému prispeje k zlepšeniu vnímania hodnôt čestnosti a férovosti na škole celkovo?
- - Ako chcem aby to v škole s vybraným javom vyzeralo v roku 2020 a ďalej? • -

Ako by sa dal projekt previazať s dlhodobým vzdelávacím obsahom školy?

Cieľ, ktorý si určíte, musí byť merateľný

Úspešnosť projektu budeme posudzovať na základe zmerateľného výsledku. Je preto dôležité, aby ste zmonitorovali stav pred a následne aj po skončení projektu.

AKO ODMERAŤ, ČI BOL PROJEKT ÚSPEŠNÝ?

Odporúčame o meraní výsledkov premýšľať v troch kategóriách:

1. Výstupy: praktické a spočítateľné dôsledky projektu (napríklad - spočítať, koľko negatívnych či pozitívnych výskytov vybraného javu registrujete pred a po realizácii projektu)
2. Výsledky: ako projekt ovplyvnil hodnotové prostredie v škole (napríklad zmerať ako ovplyvnil projekt zameraný na odpisovanie predbiehanie starších žiakov na obede či šikanu)
3. Dopady: ako projekt ovplyvnil školu a jej život celkovo a dlhodobejšie (napríklad zmerať akademické výsledky žiakov zapojených do projektu pred a po zapojení do projektu)

Na každú z troch kategórií sa môžeme pozrieť cez čísla (kvantitatívne) alebo cez vnímanie zainteresovaných ľudí (kvalitatívne). Viac k téme nájdete v časti "Často kladené otázky".

3.

VYMYSLITE AKO CIEĽ DOSIAHNUŤ

Pouvažujte a vyberte metódu, akou chcete svoj cieľ dosiahnuť. Jednotlivé aktivity prostredníctvom ktorých sa budete približovať k cieľu, naplánujte aj v čase, počas školského roka 2022/2023.

Dôležité otázky, ktoré pomôžu nájsť riešenie:

- Čo viem o príčinách vybraného problému?
- Už sa niekedy v minulosti riešil? Čo vtedy fungovalo a čo nie?
- Kde a ako často, v akých situáciách k problému dochádza?
- Na čo v škole môžem s aktivitami projektu nadviazať?
- O akú metódu či princíp sa Váš prístup opiera?
- Ako podobný problém riešia iné školy na Slovensku či v zahraničí? - Aké riziká a prekážky ma pri realizácii projektu môžu stretnúť? Ako ich budem prekonávať?

SKÚŠKA SPRÁVNOSTI II

Kvalitné stanovenie cieľov je základom projektu. Preto, kým pôjdete ďalej, odporúčame urobiť si skúšku správnosti.

1. Cieľ ktorý je konkrétny

- - Máte jasno v tom, čo sa má splniť, kto to má splniť, kde a kedy sa to vykoná?
- - Máte pomenované prečo ste si stanovili práve tento cieľ?
  2. Merateľný cieľ
- - Viete ako veľa a koľko toho sa má urobiť aby sa cieľ dal považovať za splnený?
- - Ako zistíte, že cieľ sa dosiahol?

3. Realistický cieľ

- Máte k dispozícii potrebné vybavenie, postoj, zručnosti, časové a finančné kapacity? 4. Časový rámec

- Máte naplánovaný jasný a realistický časový rámec na splnenie cieľa?

ČO SI PRIPRAVIŤ NA PODANIE PROJEKTU

Podrobný opis projektu:

a) želaná zmena hodnotového prostredia (hodnoty ktorých vnímanie chcem v škole zmeniť)

b) vybraný problém či viac problémov, ktorého/ktorých posun posunie školské hodnotové prostredie.

c) východisková situácia

(atmosféra v škole celkovo a vybraný problém špecificky, príbeh školy)

c) krátkodobý cieľ

d) dlhodobý cieľ

e) cieľové skupiny

g) na čo projekt nadväzuje (podobné aktivity v škole v minulosti) h) metóda, princíp, prístup

i) časový harmonogram a krátka charakteristika aktivít v roku 2022/23 j) vízia stavu vybraného problému, cieľov a aktivít do rokov 2023/24 a 2024/25 k) zdroje (silné stránky školskej komunity a žiadateľov/ o čo sa dá pri realizácii oprieť) l) riziká (na čom to môže zlyhať a ako sa na to pripraviť/zdroje podpory a podporné osoby)

m) rozpočet

- čestné prehlásenie o pravdivosti vložených informácií

- identifikačné údaje školy (názov školy, adresa, telefón, email, webstránka) - identifikačné údaje osoby/osôb žiadateľov a rozdelenie rolí v teame (meno, telefón, email, pozícia v školskej komunite/vzťah k škole, zdroje podpory (čo pomôže preklenúť problémy pri realizácii projektu), časová kapacita na realizáciu projektu - krátky odkaz o osobnej motivácii žiadateľov

prílohy:

- písomné vyhlásenie riaditeľa školy o podpore alebo spoluautorstve projektu + krátka informácia prečo projekt podporuje (scan podpísaného dokumentu)

KTO MÔŽE PODAŤ PROJEKT A ŽIADAŤ O PODPORU:

1. Tímy

Minimálne dvaja učitelia či iní zamestnanci školy (školský psychológ, špeciálny pedagóg, výchovný poradca, asistent učiteľa atď.), ale aj rodičia, študenti, poslucháči pedagogických fakúlt, akademici či laici (a kombinácie) so vzťahom k danej strednej škole/gymnázium/konzervatóriu s podporou riaditeľa školy (forma podpory je konkretizovaná v časti "Čo si pripraviť na podanie projektu?"). Tímy predkladajú projekt, ktorý sa bude realizovať na celej škole.

2. Jednotlivci

Jednotlivci, ktorí sú zamestnancami školy, ktorí svoj projekt chcú realizovať v konkrétnej triede, resp. vo viacerých konkrétnych triedach, s podporou riaditeľa školy (forma konkretizovaná v časti "Čo si pripraviť na podanie projektu?").

FORMA PODPORY PRE VYBRANÉ PROJEKTY

Projekty, ktoré dostanú podporu, vyberie špeciálna komisia zložená z odborníkov z oblasti školstva. Vybrané projekty dostanú pre svoju realizáciu finančnú aj nefinančnú podporu.

1. Nefinančná podpora:

- mentoring a odborná podpora počas 12 mesiacov realizácie projektu - po prvom, úspešnom roku realizácie projektu mediálna podpora od Nadácie Zastavme korupciu formou propagácie školy v tlačených a internetových výstupoch, ktoré Nadácia používa - webová stránka Nadácie, výročná správa, newslettere, blogy, letáky atď.

2. Finančná podpora:

Finančná podpora je na jeden rok realizácie projektu. Bude poskytnutá do dohodnutej výšky z celkového rozpočtu projektu a na 12 mesiacov.

3. Odmena:

Vid'. webstránka, časť „Odmena“

KRITÉRIA HODNOTENIA PROJEKTOV:

Pri hodnotení sa bude obzvlášť prihliadať na nasledovné kritériá:

- • Merateľnosť stanovených cieľov
- • Inovatívnosť
- • Udržateľnosť projektu
- • Previazanosť so vzdelávacím obsahom
- • Previazanosť so životom školy a komunity okolo školy
- • Odbornosť a spojenie s akademickým výskumom

Projekty škôl, ktoré vo svojej kategórii nepatria medzi najlepšie podľa rebríčka inštitútu INEKO, získajú v hodnotení bodovú bonifikáciu, keďže existuje predpoklad, že u nich existuje väčšia potreba takto zameraného projektu. Podľa rebríčka INEKO, bodovú bonifikáciu získajú školy, ktoré v ostatnom hodnotení získali nižšie bodové hodnotenie.

ČASTO KLADENÉ OTÁZKY

Ako viem, že problém, ktorý sme vybrali je celoškolský problém, a nie ojedinelý jav?

Tu je niekoľko tipov ako na to:

- anketa
- zistím, či existujú celoškolské štatistiky v danej téme,
- môžem vytvoriť jednoduchý krátky online dotazník (alebo jeho offline verziu v hale školy), ktorý rozpošlem učiteľom, žiakom, iným zamestnancom školy, rodičom a priateľom školy

Ako sa bude hodnotiť môj projekt?

Predložené projekty bude hodnotiť komisia zložená zo zástupcov Nadácie a osobností, ktoré sa venujú tematike vzdelávania, etiky, boja proti korupcii, občianskej angažovanosti a transparentnosti.

Každý z prihlásených projektov musí byť zameraný aspoň na jeden konkrétny

negatívny jav.

Pri hodnotení projektov sa bude obzvlášť prihliadať na nasledovné kritériá:

- • Merateľnosť stanovených cieľov
  - • Inovatívnosť
  - • Udržateľnosť projektu
  - • Previazanosť so vzdelávacím obsahom
  - • Previazanosť so životom školy a komunity okolo školy
  - • Odbornosť a spojenie s akademickým výskumom
- Projekty škôl, ktoré vo svojej kategórii nepatria medzi najlepšie podľa rebríčka inštitútu INEKO, získajú v hodnotení bodovú bonifikáciu, keďže existuje predpoklad, že u nich existuje väčšia potreba takto zameraného projektu.

Ako vymyslieť merateľnosť stanovených cieľov?

1. Príklady pre meranie výstupov:

- spočítať, koľko negatívnych či pozitívnych výskytov vybraného javu registrujete pred a po realizácii projektu (napr. počet zachytených odpisovaní) - spočítať, koľko ľudí zo školskej komunity sa do projektu zapojilo aktívne či pasívne - vyzbierať spätnú väzbu od žiakov, rodičov, učiteľov na konkrétny problém

- urobiť anketu pred a po realizácii projektu o konkrétnom probléme 2. Príklady na meranie výsledkov:

- spočítať výskyt iných negatívnych javov než toho s ktorým v projekte pracujete pred a po realizácii projektu (napr. ako ovplyvnil projekt zameraný na odpisovanie predbiehanie starších žiakov na obede či šikanu)

- urobiť štruktúrovaný rozhovor s vybranou vzorkou predstaviteľov jednotlivých skupín ľudí v škole o čestnosti a férovosti na škole (napr. "dobrí žiaci", "akademicky slabší žiaci", "učitelia", "rodičia", "iní zamestnanci školy")

- zapojiť do reflexie napr. učiteľov slovenčiny alebo výtvarnej výchovy/umenia a zadať študentom na tému čestnosti a férovosti na škole vypracovať esej alebo výtvarné spracovanie, ktorá reflektuje hodnotovú atmosféru v škole

3. Príklady na meranie dopadu

- - zmerať akademické výsledky žiakov zapojených do projektu pred a po zapojení do projektu
- - merať ako sa mení zapojenie študentov do občianskeho života pred a po realizácii projektu (účasť vo voľbách, zapojenie sa do dobrovoľníctva, aktivity v komunite)
- - urobiť štruktúrovaný rozhovor s učiteľmi v triedach kde sa realizoval projekt o úrovni výuky a využití času vyučovacej hodiny pred a po realizácii projektu
- - dlhodobá merateľnosť, ako sa v jednotlivých rokoch pred a po a vo vzťahu k realizácii projektu mení záujem uchádzačov o školu

- - dlhodobo merať, ako sa v jednotlivých rokoch pred a po a vo vzťahu k realizácii projektu mení úspešnosť absolventov pri uchádzaní sa o štúdium na vysokej škole a o zamestnanie

Prečo Nadácia túto výzvu vyhlásila?

Sme presvedčení, že zníženie miery korupcie na Slovensku nie je možné bez práce s mládežou. Škola je popri rodine prostredím, ktoré má na mladých ľudí výrazný vplyv. Učenie sa etickému a férovému správaniu na škole môže fungovať ako antikorupčné očkovanie a morálna výbava pre neskorší pracovný život študentov. Veríme, že každá škola dokáže svojich študentov motivovať, aby aktívne vyznávali hodnoty čestnosti a férovosti a ozvali sa, keď niekto koná v rozpore s nimi. Chceme takéto školy podporiť, lebo čím viac ich bude, tým menej korupcie bude na Slovensku.

Čím sa možno pri písaní projektu inšpirovať?

Poznáte školu alebo organizáciu, kde sa etický kódex a férové správanie naozaj žije? Opýtajte sa na "životný príbeh" tejto organizácie. Opýtajte sa ľudí v nej, ako to dosiahli a

ako riešia neférové správanie keď sa objaví. Inšpiráciou pre vás môže byť najbližšia pedagogická fakulta, známi, ktorí študovali v zahraničí alebo časopis Dobrá škola.

Ktorým z vymenovaných negatívnych javov by sa projekt mal zaoberať?

Je to na rozhodnutí autorov projektu. Predovšetkým by to mal byť neduh, ktorý je v škole a jej komunite reálne prítomný. To z nášho pohľadu určite platí napríklad o odpisovaní a podvádzaní pri písomkách a testoch - jav, ktorý sa v nemalej miere vyskytuje azda na každej škole. No málokto sa zaoberá tým, ako by sa dal odstrániť.

Môžeme projekt realizovať, aj keď vo výzve neuspějeme?

Áno, v Nadácii budeme len radi, ak sa aj neúspešní žiadatelia do projektu pustia a presvedčia nás, že sme urobili chybu, keď sme ich nevybrali.